

Aspen Grupp OÜ
kerli@aspen.ee; info@aspen.ee

Teie 28.03.2025
Meie 14.04.2025 nr 12.2-1/1592-2

Vastus märgukirjale

Austatud härra Erik

Rahandusministeeriumile esitatud märgukirjas juhtisite tähelepanu sellele, et Tallinna Linnavarameti, registrikood 75023757, (edaspidi: hankija) poolt raamlepingu alusel läbi viidud minikonkursi "Madala tn 3 äri- ja sotsiaalhoone lammutustööd", viitenumber 283197, (edaspidi ka: riigihange) tulemusel 20.09.2024 sõlmitud töövõtulepingu nr 3.1-5/705 (edaspidi: hankaleping) täitmine ei pruugi olla toimunud minikonkursi riigihanke alusdokumentides ja sõlmitud hankalepingus ette nähtud tingimustel ja riigihangete registris hankalepingu kohta avaldatud andmed on vastuolulised.

Olles tutvunud riigihangete registris avaldatud andmetega, tuvastasime, et kõnealune riigihanke menetlus (minikonkurss) on lõppenud hankalepingu sõlmimisega ning selle tulemusel sõlmitud hankaleping on tänaseks suure tõenäosusega, vähemalt lepingu põhiesemeks olevate lammutustööde osas, ka täidetud.

Mööname, et riigihangete registris hankalepingu lõppemise kohta hankija esitatud andmetes võib esineda ebatäpsusi – näiteks on arusaamatu, miks hankalepingu lõppemise kuupäev kattub selle sõlmimise päevaga. Oleme juhtinud sellele hankija tähelepanu ning palusime hankijal tagada, et registris hankalepingu lõppemise kohta avaldatud andmed vastaksid tegelikkusele ja andmeväljad oleksid korrektselt täidetud.

Samas ei nähtu riigihangete registrist minikonkursi riigihanke tehnilises kirjelduses hankalepingu esemeks olevatele töödele esitatud nõuete muutmist, ei enne ega pärast hankalepingu sõlmimist. Seepärast saame eeldada, et tehnilises kirjelduses ja seal osutatud projektides esitatud nõudeid ei ole muudetud ning selles osas peab hankalepingu täitmine toimuma või olema toimunud vastavalt raamlepingus, minikonkursi riigihanke alusdokumentides, edukaks tunnistatud pakkumuses ning sõlmitud hankalepingus algupäraselt sisaldunud tingimustele.

Vastavalt riigihangete seaduse (RHS) §-le 180 on seadusandja teinud Rahandusministeeriumile ülesandeks riigihangete valdkonnas nõustada RHS-i rakendamise küsimustes, sh anda soovituslikke juhiseid ja suuniseid, samuti teha riiklikku ja haldusjärelevalvet RHS-i ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle ning väärtegade kohtuvälist menetlust seaduses ette nähtud korras ja ulatuses. Kui hankeleping on sõlmitud, on riigihanke menetlus lõppenud ja juhtumipõhise järelevalvemenetluse läbiviimine ei ole enam võimalik. Vastavalt RHS § 205 lg 1 p-le 1 võib Rahandusministeerium järelevalvemenetluse alustada põhjendatud kahtluse korral RHS §-s 207 sätestatud järelevalveteate põhjal või mõnel muul ajendil, kui on küllaldaselt andmeid, mis viitavad RHS-i rikkumisele, ja puuduvad § 206 lg-s 1 nimetatud asjaolud.

RHS § 206 lg 1 p 4 järgi on riigihanke menetluse lõppemine absoluutne menetlustakistus. Kui riigihanke menetlus on lõppenud, siis järelevalvemenetlust ei alustata. Minikonkurssi on RHS § 30 lg-s 5 defineeritud kui raamlepingu poolteks olevate pakkujate vahel RHS-is ja raamlepingus sätestatud korras korraldatav konkurssi, mille eesmärgiks on hankelepingu sõlmimine. Seega on minikonkurss käsitletav riigihanke menetlusena RHS § 4 p 17¹ tähenduses – riigihanke menetlus on igasugune RHS-i alusel läbi viidav menetlus, mille eesmärk on hanke- või raamlepingu sõlmimine või ideekavandi saamine (vt ka 491 SE I. Seletuskiri, lk 4: „Riigihanke menetluseks on seega kõik hankemenetlused [...], dünaamiline hankesüsteem ja minikonkurss“). Minikonkursi puhul on seaduse analoogia korras kohaldatav RHS § 73 lg 3 p 1, mis sätestab, et hankelepingu sõlmimine lõpetab hankemenetluse: nagu raamlepingu sõlmimisega lõpeb raamlepingu sõlmimiseks korraldatud hankemenetlus, lõpeb hankelepingu sõlmimisega raamlepingul põhineva hankelepingu sõlmimiseks korraldatud minikonkurss. Järelikult esineb antud juhul RHS § 206 lg 1 p-s 4 sätestatud järelevalvemenetlust välistav imperatiivne asjaolu. Ka RHS § 208 lg-te 1 ja 2 kohaselt on hankijale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse tegemine võimalik üksnes kuni hankelepingu sõlmimiseni. Samuti ei nähtu märgukirjast ja Rahandusministeeriumile teatavaks saanud teabest asjaolusid, mis võiksid anda kohtuvälisele menetlejale piisava aluse põhjendatud väärteokahtluseks (vt nt RKKKo 18.04.2005, nr 3-1-1-19-05, p 7.1; 03.04.2006, nr 3-1-1-2-06, p 6; 07.04.2014, nr 3-1-1-22-14, p 7.3).

Eeltoodud menetluslikke aspekte arvesse võttes, pöördus Rahandusministeerium RHS §-s 210 sätestatud korras Tallinna Linnavaarameti poole, juhtides hankija tähelepanu hankelepingu sõlmimist, muutmist ja registrile andmete esitamist puudutavatele RHS-i sätetele. RHS § 210 lg 1 näeb ette Rahandusministeeriumile avalik-õigusliku volituse anda soovitusi ning juhiseid RHS-i paremaks järgimiseks ja rikkumiste ärahoidmiseks. Tegemist on informatiivse korrakaitse teabetoiminguga, so halduse mitteregulatiivse ning adressaadi õigusi ja kohustusi mittekujundava tegevusega (vt RKHKo 26.01.2011, nr 3-3-1-70-10, p 25.).

Märkisime kirjas hankijale, et kategoorilise iseloomuga hankelepingu tingimuste muutmise keeld enne hankelepingu sõlmimist ning lepingutingimuste muutmise piiratus hankelepingu täitmise käigus kätkevad endas läbipaistvuse, kontrollitavuse ning võrdse kohtlemise põhimõtteid (RHS § 3 p-d 1-2). Regulatsiooni eesmärgiks on kaitsta ettevõtjate võrdset kohtlemist ning hoida ära kindla ettevõtja eelistamist ja hankija tegevuse meelevaldsust. Seepärast tuleb hankeleping üldjuhul, so kui RHS-is ja/või riigihanke alusdokumentides pole läbirääkimiste võimalust ette nähtud, sõlmida riigihanke alusdokumentides algupäraselt ettenähtud tingimustel ja vastavuses edukaks tunnistatud pakkumusega. Seega, kui hankelepingut ei ole nõuetele vastavalt muudetud, siis peab hankelepingu täitmine toimuma riigihanke alusdokumentides, alusdokumentidele vastavaks ja seejärel edukaks tunnistatud pakkumuses ning sõlmitud hankelepingus ette nähtud tingimustel. Riigihanke, sh ehitustöö tellimise, korraldamine hõlmab hankelepingu täitmist, ja seetõttu säilib hankijal kohustus järgida riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid ka hankelepingu täitmise etapis.

Eeltoodud nõuded on seadusest tulenevalt vahetult ja otseselt rakendatavad hankemenetlustes, eelkõige avatud hankemenetluses, milles läbirääkimised on seaduse jõul keelatud. Siiski saab riigihanke üldpõhimõtete kaudu nendest nõuetest juhinduda ka raamlepingul põhinevate minikonkursside käigus sõlmitavate hankelepingute puhul.

Eelnevaga seoses ning RHS § 210 lg-te 1-2 alusel palusime Tallinna Linnavaraametil veenduda selles, et minikonkursi "Madala tn 3 äri- ja sotsiaahoone lammutustööd", viitenumber 283197, tulemusel sõlmitud hankelingu täitmine on toimunud minikonkursi riigihanke alusdokumentides ja sõlmitud hankelingu ette nähtud tingimustel ning et riigihangete registris hankelingu lõppemise kohta avaldatud andmed vastaksid tegelikkusele ja andmeväljad oleksid korrektselt täidetud.

Täname Teid esitatud pöördumise ning selles nimetatud asjaoludele tähelepanu juhtimise eest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Estella Põllu
riigihangete valdkonna juht
riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakond

Mihhail Antonov 5885 1448
Mihhail.Antonov@fin.ee